

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/64/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7822200380
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7822200380.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudcov JUDr. A. Brondoša a JUDr. Martina Kolesára v spore žalobcu: J. T. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXX/XX, 049 25 F., proti žalovanému: Obec Rejdová, so sídlom Rejdová 47, IČO: 00 328 685, o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu 11C/11/2022-23 zo dňa 17.3.2022 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa domáhal, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by uložil žalovanému, aby nenakladal s jeho spoluvlastníckym podielom v rozsahu 1/2 k celku k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území Rejdová, okres Rožňava, na liste vlastníctva č. XXXX ako parcely registra „E“, parcelné číslo XXX/1, orná pôda o výmere 49 m² a to akýmkoľvek spôsobom previedol vlastnícke právo k tomuto spoluvlastníckemu podielu na tretie osoby, zriadil k nemu záložné právo, vecné bremeno, inú ťarchu alebo iné vecné alebo nájomné právo v prospech tretej osoby a to až do právoplatnosti meritórneho rozhodnutia vo veci samej.

2. Okresný súd Rožňava (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) napadnutým uznesením zastavil konanie o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia.

3. Právne vec posúdil podľa ustanovení § 159 a § 161 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a dospel k záveru, že „na súde prebieha na základe návrhu žalobcu, pod sp. zn. 5C/7/2022, totožné konanie. Ide o konanie medzi tými istými stranami sporu s rovnakým predmetom konania, na základe návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia doručeného súdu dňa 07.02.2022, pričom ku dňu podania návrhu žalobcu pod sp. zn. 11C/11/2022, bolo v spore 5C/7/2022 uznesením č. k. 5C/7/2022-9 zo dňa 23.02.2022 rozhodnuté o zamietnutí návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré ešte nenadobudlo právoplatnosť, t.j. daná právna vec nebola právoplatne skončená. Súd predmetné uznesenie súdu doručil žalobcovi dňa 02.03.2022 (čo potvrdzuje doručienka v súdnom spise), pričom nespornou skutočnosťou je, že toto konanie nemohlo byť ku dňu doručenia totožného návrhu žalobcom súdu dňa 14.03.2022 ešte právoplatne skončené (vzhľadom na plynutie odvolacej lehoty u žalobcu)“. Z tohto dôvodu (prekážka litispendencie) prvoinštančný súd konanie o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia s poukazom na § 161 ods. 2 CSP v spojení s § 159 CSP zastavil.

4. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie s návrhom, aby ho odvolací súd zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Nestotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa, že boli naplnené podmienky na vznik prekážky litispendencie, keďže konanie vedené pod sp. zn. 5C/7/2022 a toto konanie nie sú totožné, pokiaľ ide o skutkové okolnosti, a to zrejmu snahu žalovaného prevádzať podiel k spoločnej nehnuteľnosti na tretie osoby, čo preukázal listom vlastníctva č. XXXX, pre k.ú. T. a uznesením zo zasadania Obecného zastupiteľstva obce T. z 14.2.2022. Postup súdu podľa §

161 ods. 2 CSP v spojení s § 159 CSP je preto podľa odvolateľa nesprávny. Žalobca v odvolaní v zásade namietal aj nezrozumiteľnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého uznesenia z týchto dôvodov. Svojimi odvolacími námietkami poukazujúcimi na to, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, žalobca podľa posúdenia odvolacieho súdu uplatnil odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Napokon odvolací súd pre úplnosť poznamenáva, že v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, musí prihliadať, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Naproti tomu, vo vzťahu k ostatným odvolacím dôvodom, je odvolací súd podľa ust. § 380 ods. 1 CSP viazaný ich vymedzením v odvolaní, a preto na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s ust. § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodnutí o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia zistil (por. Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1269s).

5. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP), prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 až § 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 až § 358 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadiska uplatneného odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

6. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký a medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý a navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vysporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, či právo na jeho preskúmanie.

7. Odvolací súd po preskúmaní uznesenia z hľadiska vyššie uvedeného uplatneného odvolacieho dôvodu a v rozsahu námietok uvedených v odvolaní dospel k záveru, že žalobca opodstatnene uplatnil odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP, pretože súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces z hľadiska jeho práva na vysporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní a práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

8. Podľa ust. § 234 ods. 2 CSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

9. Podľa ust. § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

10. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd SR vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť základného práva na spravodlivý proces a vylučujúcich svojvoľu pri rozhodovaní je aj povinnosť

súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodniť (§ 191 CSP, § 220 ods. 1 CSP). Odôvodnenie je tou časťou rozsudku (uznesenia), v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Preto v ust. § 220 ods. 1 CSP zákon určuje konkrétne zákonné požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku (uznesenia) tak, aby z neho bola zrejmá jeho opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť. Zákon vyžaduje, aby súd v odôvodnení rozhodnutia vymedzil, ktoré skutočnosti boli pre jeho rozhodnutie zásadné, ktoré z nich boli medzi stranami nesporné a aké skutkové závery a na podklade ktorých dôkazov súd urobil vo vzťahu ku skutočnostiam sporným. V odôvodnení rozsudku (uznesenia) súd ďalej vysvetlí, aké skutkové zistenia odôvodnili aplikáciu zvolenej právnej normy, podá interpretáciu právnej normy na konkrétne okolnosti prípadu a vyvodí z nej závery o spornom práve či povinnosti strán. Povinnosťou súdu je v odôvodnení rozhodnutia sa vysporiadať tiež s rozhodujúcimi argumentmi strán; z odôvodnenia má pritom podľa právnej praxe vyplývať dôvod, pre ktorý súd prijal či odmietol rozhodujúce argumenty, pričom len konštatovanie nesprávnosti či irelevantnosti argumentácie bez náležitého zdôvodnenia, požiadavku riadneho odôvodnenia nespĺňa. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako záveru, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

11. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a spravodlivý proces vyžaduje, aby súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom sa vysporiadal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, resp. dal odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 236/2006, II. ÚS 383/2006, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04, II. ÚS 251/04). Dostatočné odôvodnenie rozhodnutia je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietat' konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní opravných prostriedkov. Pokiaľ odôvodnenie rozsudku (uznesenia) nespĺňa zákonné podmienky, dochádza tu k procesnej vade, ktorú ustálená súdna prax považuje za taký postup súdu, ktorým je neúspešnej strane sporu odňatá možnosť konať pred súdom a porušené jej právo na spravodlivé súdne konanie [§ 221 ods. 1 písm. f) OSP účinného do 30. júna 2016, od 1. júla 2016 v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP - nesplnenie procesných podmienok a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces]. Preto ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, lebo neobsahuje žiadne dôvody, alebo obsahuje nezrozumiteľné alebo neúplné dôvody, nemožno tento nedostatok napraviť v konaní pred odvolacím súdom a prichádza do úvahy iba zrušenie takého rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

12. Podľa ust. § 161 ods. 1 až 3 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky"). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví.

13. Medzi neodstrániteľné nedostatky podmienok konania, ktoré spôsobujú, že súd musí konanie zastaviť, patrí aj prekážka začatého konania (litispendencia).

14. Podľa ust. § 159 CSP začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie. Ak na súde prebieha o tom istom spore iné konanie, súd zastaví konanie, ktoré sa začalo neskôr.

15. Medzi tzv. negatívne procesné podmienky zaraďujeme prekážku litispendencie. Prekážka začatého konania vyjadruje, že o tom istom predmete a medzi tými istými osobami nemôže byť konanie začaté na tom istom alebo inom súde. Rozhodujúcim okamihom na posúdenie prekážky litispendencie je stav v čase začatia konania. Prekážka litispendencie predstavuje neodstrániteľnú vadu konania vo vzťahu k neskôr začatému konaniu a vedie vždy k zastaveniu konania. Súd na ňu musí prihliadať v ktoromkoľvek štádiu konania. Totožnosť predmetu je daná v prípade, ak predmetom druhého, neskôr začatého sporu

je ten istý nárok, ktorý je uplatňovaný už v spore prvom. Totožnosť nároku nemôže byť posudzovaná len podľa žalobného návrhu, ale tiež podľa právneho dôvodu. Týmto dôvodom je právny pomer, o ktorý žalobca svoj nárok opiera a ktorý vychádza najavo zo súhrnu skutočností, ktoré žalobca tvrdí na odôvodnenie svojho nároku. Totožnosť predmetu konania je totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu či skutkového deja. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený, t.j. ak je založený na rovnakých skutkových okolnostiach a rovnakom právnom dôvode (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/280/2010; por. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 594 - 598s).

16. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého uznesenia iba stručne uviedol, že na súde prebieha na základe návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia doručeného súdu dňa 7.2.2022 pod sp. zn. 5C/7/2022 totožné konanie medzi tými istými stranami sporu s rovnakým predmetom konania, z ktorých dôvodov konanie s poukazom na § 161 ods. 2 CSP zastavil.

17. V nadväznosti na to odvolací súd konštatuje, že z rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva, z čoho usúdil totožnosť predmetu sporu (veci), keďže neporovnal skutkové okolnosti oboch návrhov, čo zakladá jeho zmätočnosť. V preskúmvanej veci teda došlo k naplneniu vady podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP spočívajúcej v porušení práva na spravodlivý proces tým, že súd prvej inštancie nerešpektoval právo strán na riadne, zrozumiteľné a preskúmateľné odôvodnenie rozhodnutia, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, z ktorého dôvodu muselo byť napadnuté uznesenie pre jeho zmätočnosť podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušené a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, v ktorom bude jeho povinnosťou odstrániť vytknuté nedostatky a v súlade s vysloveným záväzným právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), opätovne rozhodnúť. Súd prvej inštancie nové rozhodnutie náležite odôvodní tak, aby sa dôsledne a presvedčivo vysporiadalo so všetkými skutkovo a právne relevantnými otázkami riešenými v konaní a zároveň, aby odôvodnenie nielen formálne spĺňalo náležitosti požadované ust. § 220 ods. 2 CSP, ale aby i materiálne zodpovedalo kritériám spravodlivého odôvodnenia.

18. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, a to z dôvodov uvedených v ust. § 420 a nasl. CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP.